

Plan wynikowy z wymaganiami edukacyjnymi przedmiotu uzupełniającego: Ekonomia w praktyce dla klas szkół ponadgimnazjalnych.

Temat (rozumiany jako lekcja)	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
Dział 1. Metoda projektu – zasady pracy					
1.1. Etapy realizacji projektu	Uczeń: – wie na czym polega metoda projektu?	Uczeń: – wymienia rodzaje projektów	Uczeń: – określa założenia realizacji projektu, – odróżnia projekt badawczy od przedsięwzięcia	Uczeń: – dokonuje wyboru formy realizacji przedsięwzięcia	Uczeń: – samodzielnie określa etapy realizacji przedsięwzięcia i dzieli je na zadania cząstkowe, – przydziela lub przyjmuje zadania do realizacji
1.2. Projekt badawczy, przedsięwzięcie	Uczeń: –wymienia etapy realizacji projektu, – wie jak wypełnić karty pracy i podpisać kontrakt na wykonanie projektu	Uczeń: – omawia etapy realizacji projektu, – określa na czym polega przedsięwzięcie?	Uczeń: – wyjaśnia potrzebę i zasady realizacji zadań metodą projektu, – planuje działania zmierzające do realizacji projektu, przedsięwzięcia	Uczeń: – wykonuje i prezentuje własny lub wspólny projekt badawczy lub przedsięwzięcie	Uczeń: – dokonuje wyboru formy przedsięwzięcia uczniowskiego, – przydziela lub przyjmuje zadania do realizacji, –określa formę realizacji przedsięwzięcia
Dział 2. Pomysł na biznes					
2.1. Źródła pomysłów	Uczeń: – wie co to jest kreatywność? – wymienia znane	Uczeń: – podaje własne pomysły na działalność, realizację	Uczeń: – aktywnie uczestniczy w tworzeniu pomysłów	Uczeń: – uzasadnia wybór formy przedsięwzięcia, – analizuje źródła	Uczeń: – rozpoczyna realizację przedsięwzięcia od znalezienia pomysłu,

	źródła pomysłów	przedsięwzięcia		pomysłów	– podejmuje racjonalne decyzje, – rozumie znaczenie odpowiedzialność za podejmowane decyzje
2.2. Weryfikacja pomysłu i wybór działalności	Uczeń: – wymienia i selekcjonuje pomysły, – wymienia i rozróżnia rodzaje działalności, – zna formy organizacyjno–prawne przedsiębiorstw	Uczeń: – wybiera właściwy pomysł realizacji przedsięwzięcia, – określa jaki pomysł ma największą szansę realizacji	Uczeń: – zna i poleca instytucje i urzędy udzielające wskazówek na temat działalności gospodarczej	Uczeń: – samodzielnie weryfikuje pomysły, – odróżnia formy organizacyjno–prawne przedsiębiorstw	Uczeń: – dokonuje wyboru pomysłu i formy przedsięwzięcia uczniowskiego ponosząc odpowiedzialność za realizację
2.3. Jak zdobyć pieniądze na działalność?	Uczeń: – wymienia wydatki związane z działalnością gospodarczą, – zna sposoby finansowania działalności, – zna rodzaje kapitału	Uczeń: – wymienia wady i zalety różnych sposobów finansowania działalności	Uczeń: – określa rodzaj kapitału w zależności od wyboru formy organizacyjno–prawnej firmy, – wybiera najwłaściwszy sposób finansowania działalności	Uczeń: – oblicza wydatki związanych z działalnością i przedsięwzięciem	Uczeń: – prognozuje efekty finansowe przedsięwzięcia, – dokonuje właściwego wyboru kapitału dla własnego przedsięwzięcia, – wstępnie ocenia możliwości realizacji przedsięwzięcia pod względem finansowym
Dział 3. Analiza otoczenia rynkowego					
3.1. Źródła informacji o rynku	Uczeń: – omawia bliższe i dalsze otoczenie przedsiębiorstwa, – charakteryzuje	Uczeń: – określa cechy informacji i ich rolę w podejmowaniu decyzje, – wymienia źródła	Uczeń: – dostrzega rolę bliższego i dalszego otoczenia dla funkcjonowania	Uczeń: – określa wpływ czynników i zjawisk rynkowych na działanie przedsiębiorstwa	Uczeń: – analizuje rynek pod kątem realizacji przedsięwzięcia, – opisuje rynek, na

	czynniki składające się na bliższe i dalsze otoczenie przedsiębiorstwa	informacji pierwotnych i wtórnych	przedsiębiorstwa, – odróżnia źródła informacji pierwotnych i wtórnych		którym działać ma przyjęte przedsięwzięcie
3.2 Badania rynkowe	Uczeń: – zna podział badań rynkowych, – wymienia metody badań marketingowych – wie na czym polega segmentacja rynku, – wie jakie są metody badań rynkowych, – określa badania ankietowe,	Uczeń: – rozróżnia metody badań, – określa znaczenie segmentacji rynku, – wymienia przykłady badań marketingowych	Uczeń: – określi elementy kwestionariusza, – przedstawia zasady sporządzania kwestionariusza	Uczeń: – konstruuje kwestionariusz ankietowy zgodnie z przyjętymi zasadami, – zbiera informacje z rynku	Uczeń: – analizuje rynek na potrzeby przedsięwzięcia, – zbiera informacje o rynku lokalnym, – prezentuje zebrane informacje o rynku
3.3 Mechanizmy rynkowe – relacje na rynku	Uczeń: – zna pojęcie popytu i podaży	Uczeń: – określa mechanizmy rynkowe, – przedstawia prawo popytu i podaży, – wie co to jest cena równowagi rynkowej?	Uczeń: – określa zasady funkcjonowania gospodarki rynkowej	Uczeń: – opracowuje dane dotyczące popytu na dobra planowanego przedsięwzięcia	Uczeń: – analizuje rynek planowanego przedsięwzięcia, – wyjaśnia rządzące rynkiem mechanizmy
3.4 Zagrożenia i możliwości działalności	Uczeń: – zna analizę SWOT, – wie jak wykorzystać analizę SWOT do badań własnego przedsięwzięcia	Uczeń: – wie co oznaczają zagrożenia i możliwości działania dla firmy	Uczeń: – odróżnia zagrożenia i możliwości rynkowe, – określa zagrożenia i możliwości własnego przedsięwzięcia	Uczeń: – analizuje zewnętrzne otoczenie realizowanego przedsięwzięcia	Uczeń: – analizuje rynek planowanego projektu badawczego lub przedsięwzięcia, – analizuje zagrożenia i możliwości realizacji przedsięwzięcia o charakterze ekonomicznym na

					podstawie zebranych informacji o rynku
Dział 4. Planowanie działalności					
4.1 Rola i zasady planowania	Uczeń: – zna rodzaje i zasady planowania, – zna i określa funkcje zarządzanie	Uczeń: – określa zasady i rodzaje planowania, – określa rolę planowania działań	Uczeń: – rozróżnia działania zaplanowane i przemyślane od impulsywnych, – wyjaśnia znaczenia planowania w działalności przedsiębiorstwa oraz własnych działań	Uczeń: – wykonuje wstępny plan realizacji przedsięwzięcia, – wykorzystuje praktycznie poznane zasady planowania do planowania projektu badawczego lub przedsięwzięcia	Uczeń: – planuje przedsięwzięcie lub projekt badawczy o działaniu lokalnym, – wymienia zasady planowania i wyjaśnia korzyści wynikające z planowania działań
4.2 Biznesplan małego przedsiębiorstwa	Uczeń: – zna zasady opracowania biznesplanu	Uczeń: – omawia strukturę i założenia biznesplanu	Uczeń: – określa elementy biznesplanu przedsięwzięcia lub inwestycji	Uczeń: – sporządza projekt biznesplanu własnego przedsięwzięcia lub działalności	Uczeń: – planuje realizację przedsięwzięcia, – planuje formę prezentacji, efekty finansowe i pozafinansowe przedsięwzięcia, – planuje realizację przedsięwzięcia o charakterze ekonomicznym w realnych warunkach rynkowych
4.3 Planowanie finansowe	Uczeń: – wie i rozróżnia pojęcia kosztów, przychodów, zysku, – wymienia rodzaje kosztów,	Uczeń: – rozróżnia stratę oraz zysk brutto i netto, – zna formy opodatkowania działalności,	Uczeń: – wylicza próg rentowności realizowanego przedsięwzięcia, – określa koszty	Uczeń: – sporządza uproszczony rachunek zysków i strat oraz bilans przedsięwzięcia, – wylicza i podaje	Uczeń: – planuje i realizuje przedsięwzięcie, – prognozuje efekty finansowe przedsięwzięcia,

	– wymienia formy opodatkowania działalności	– określa koszty i przychody, – wie jakim celu wycisza się próg rentowności?	związane z rozpoczęciem działalności	koszty stałe i zmienne własnego projektu	– ocenia możliwości realizacji przedsięwzięcia pod względem finansowym, – wyjaśnia korzyści wynikające z planowania finansowego
4.4 Planowanie marketingowe	Uczeń: – określa marketing–mix, produkt, cena, dystrybucja, promocja, – projektuje reklamę,	Uczeń: – rozróżnia rodzaje marketingu, – zna znaczenie działań marketingowych w realizacji przedsięwzięcia	Uczeń: – zna strategię: produktu, ceny, dystrybucji i promocji, – wie co oznacza marketing społecznie odpowiedzialny? – określa wizję i misję firmy	Uczeń: – tworzy strategię i plan marketingowy, – projektuje reklamę zgodnie z modelem skuteczności AIDA	Uczeń: – planuje i realizuje przedsięwzięcie, – prognozuje efekty pozafinansowe przedsięwzięcia, – wyjaśnia korzyści wynikające z planowania działań, – projektuje i stosuje etyczne działania marketingowe
Dział 5. Rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej					
5.1 Rejestracja firmy krok po kroku	Uczeń: – wie co oznacza zasada jednego okienka? – zna tradycyjny sposób rejestracji firmy oraz sposób rejestracji przez Internet	Uczeń: – podaje etapy rejestracji działalności, – wymienia instytucje i urzędy związane z procedurą rozpoczęcia działalności	Uczeń: – zna zasady rejestracji indywidualnej, – zna zasady rejestracji np. spółek, – porównuje sposoby rejestracji działalności, – wskazuje zalety i wady sposobów rejestracji działalności	Uczeń: – określa i wypełnia dokumenty związane z rejestracją działalności gospodarczej	Uczeń: – organizuje i realizuje przedsięwzięcie, – rozróżnia zasady rejestracji indywidualnej działalności i innych podmiotów: spółek, – samodzielnie podejmuje działalność gospodarczą w warunkach

					symulowanych: gry strategiczne
Dział 6. Organizowanie i kierowanie zespołem					
6.1. Organizowanie pracy i rola lidera	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie co oznacza kierowanie, – wyjaśnia, na czym polega rola lidera?, – zna cechy lidera zespołu, – zna zasady organizacji pracy, – wymienia style kierowania zespołem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – określa zasady organizacji pracy, – porównuje cechy lidera i szefa, – określa style kierowania zespołem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyznacza lidera lub przejmuje zadania lidera zespołu, – praktycznie wykorzystuje zasady organizacji pracy w działaniu zespołowym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi planować i organizować własne działania i działania zespołu, – wie na czym polega kultura organizacyjna – stosuje zasady kultury organizacyjnej w działaniach zespołowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – organizuje przedsięwzięcie i kieruje zespołem, – stosuje zasady organizacji pracy indywidualnej i zespołowej, – przyjmuje rolę lidera lub wykonawcy, – charakteryzuje cechy dobrego lidera zespołu, – przydziela lub przyjmuje zadania do realizacji
6.2 Współpraca w zespole – zasady	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna i określa etapy tworzenia zespołu, – zna i określa zalety pracy zespołowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia zasady pracy zespołowej, – rozróżnia zespół i grupę, – wie jak stworzyć efektywny zespół 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – stosuje zasady tworzenia efektywnego zespołu, – planuje zadania zespołu zadaniowego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przydziela lub przyjmuje zadania do realizacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – organizuje przedsięwzięcie, – współpracuje w zespole realizującym przedsięwzięcie
6.3 Skuteczny menadżer	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna cechy dobrego kierownika zespołu, – stosuje się do wskazówek jak być skutecznym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – określa cechy menadżera, – tworzy i prezentuje profil menadżera na podstawie własnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia rolę menadżera w nowoczesnym kierowaniu zespołami ludzi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma świadomość odpowiedzialności za przydzielone zadania do realizacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – organizuje przedsięwzięcie, – charakteryzuje skutecznego menadżera

	menadżerem?	cech osobowościowych			
6.4 Konflikty i sposoby ich rozwiązywania	Uczeń: – definiuje pojęcie konfliktu – zna rodzaje konfliktów	Uczeń: – przedstawia przyczyny konfliktu	Uczeń: – określa znaczenie konfliktu w zespole	Uczeń: – wymienia i określa sposoby rozwiązywania konfliktów w grupie	Uczeń: – organizuje przedsięwzięcie, – identyfikuje i analizuje konflikty w zespole, – proponuje metody rozwiązania konfliktu w zależności od rodzaju
6.5 Kodeks etyczny zespołu	Uczeń: – charakteryzuje pojęcie etyki, etyki biznesu i etyki zawodowej	Uczeń: – rozróżnia normy prawne i reguły moralne, – rozumie znaczenie uniwersalności norm i zasad etycznych	Uczeń: – przedstawia zadania etyki zawodowej, – proponuje etyczne zasady współpracy w zespole	Uczeń: – określa społeczną odpowiedzialność biznesu, – rozumie znaczenie etycznych norm w praktycznym działaniu	Uczeń: – organizuje przedsięwzięcie, – projektuje kodeks etyczny obowiązujący w grupie, zespole, – prezentuje etyczny kodeks biznesu
Dział 7. Realizowanie i kontrola działalności					
7.1 Efektywność przedsięwzięcia	Uczeń: – zna i wymienia efekty finansowe i pozafinansowe, – zna formę prezentacji efektów przedsięwzięcia	Uczeń: – określi efekty finansowe i pozafinansowe przedsięwzięcia	Uczeń: – określa opłacalność przedsięwzięcia uczniowskiego	Uczeń: – wie co jest płynność finansowa i bufor bezpieczeństwa, – prezentuje efekty przedsięwzięcia uczniowskiego	Uczeń: – ocenia efekty działań, – przyjmuje formę prezentacji efektów przedsięwzięcia, – wymienia efekty pracy – ocenia możliwości realizacji, przedsięwzięcia o podobnym charakterze na gruncie realnej gospodarki rynkowej

7.2 Kontrola i wnioski do realizacji	Uczeń: – przedstawia etapy procesu kontroli, – zna ryzyko związane z realizacją przedsięwzięć	Uczeń: – zna atuty i słabe strony przedsięwzięcia, – określa źródło niepowodzeń przedsięwzięcia	Uczeń: – wskazuje mocne i słabe strony przeprowadzonego przedsięwzięcia uczniowskiego, – stosuje do oceny przedsięwzięcia analizę SWO	Uczeń: – wie jak należy działać aby ograniczyć niepowodzenia przedsięwzięć, – wie jakie należy przygotować sprawozdania finansowe, aby ocenić efektywność przedsięwzięcia	Uczeń: – analizuje mocne i słabe strony przeprowadzonego przedsięwzięcia uczniowskiego, – ocenia efekty działań: ryzyko, niepowodzenia i ich źródła, – stosuje sposoby ograniczenia niepowodzeń przedsięwzięć
--------------------------------------	---	---	---	---	--

Uwaga: Uczeń może otrzymać oceną celującą wykazując szczególne zainteresowanie przedmiotem, prezentuje wiedzę, umiejętności również ponadpodstawowe lub osiąga wysokie lokaty biorąc udział w ekonomicznych grach symulacyjnych, innowacyjnych programach ekonomicznofinansowych on-line wykorzystując technologię informacyjną, konkursach lub olimpiadach ekonomicznych.

Ocena ucznia na zajęciach Ekonomii w praktyce jest trudna do ujęcia w ramy tradycyjnego oceniania, szczególnie iż często istotniejszy jest proces, samo działanie niż jego efekty. Kryteria oceniania odpowiadają specyfice tego przedmiotu i uwzględniają założone cele kształcenia, aktywność uczniów na zajęciach oraz takie umiejętności, jak: współpraca w grupie, posługiwanie się terminologią ekonomiczną oraz umiejętność twórczego myślenia.

Zdecydowanie bardziej istotne jest tu ocenianie umiejętności i postaw niż teoretycznej wiedzy ucznia., a przy ocenianiu uwzględniam: • umiejętność pozyskiwania i wykorzystywania zdobytej wiedzy, • aktywność, zaangażowanie i inicjatywę, • kreatywność i odwagę twórczego myślenia, • umiejętność współpracy i atmosferę panującą w grupie, • samodzielność w formułowaniu poglądów i w podejmowaniu decyzji, • zdolność wyciągania wniosków z popełnianych błędów, • wytrwałość i odpowiedzialność, • postęp w kształceniu umiejętności, • doświadczenie zdobyte w szkole i poza nią.

Nie jest zatem istotne sprawdzanie pamięciowego opanowania abstrakcyjnych teorii, prawidłowości i pojęć, **ale głównie zaangażowania podczas pracy nad projektem oraz efektu końcowego, prezentacji realizowanego przedsięwzięcia.**